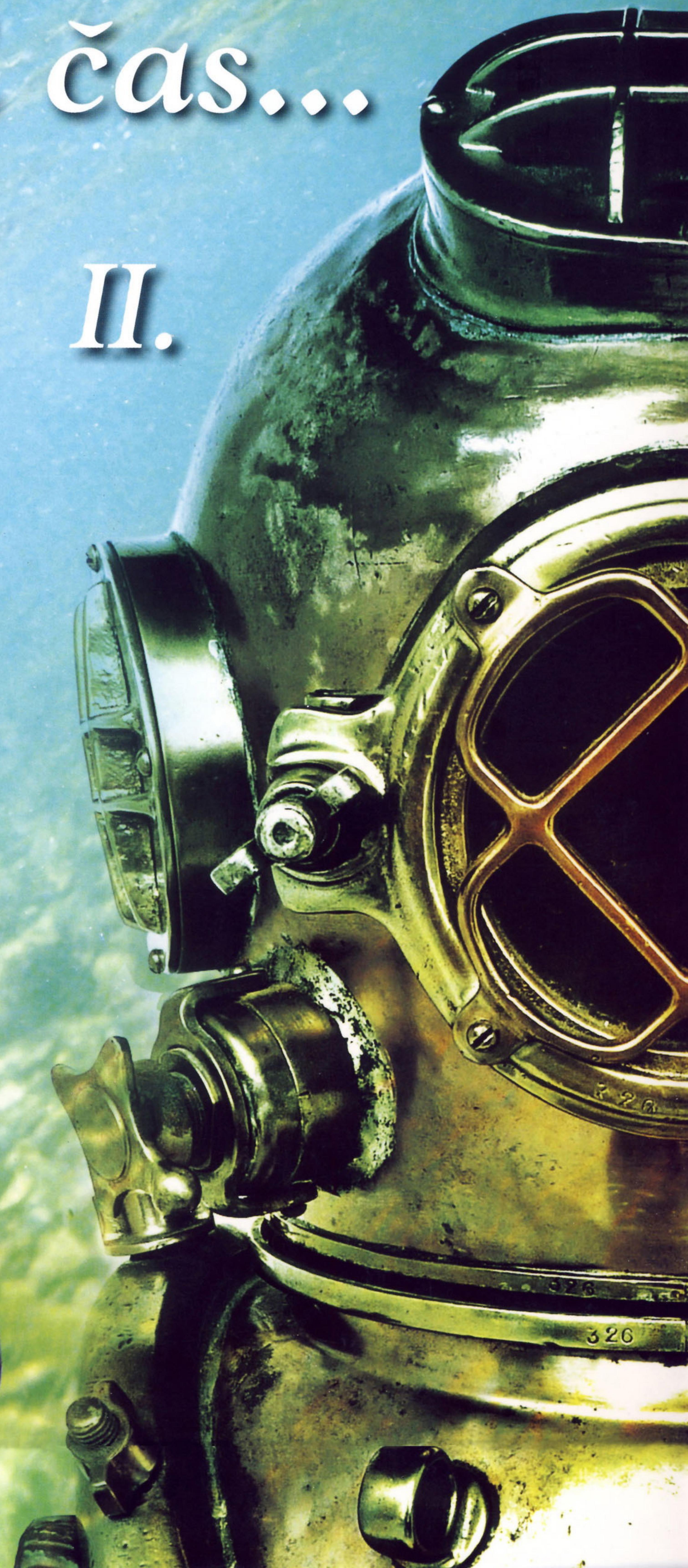
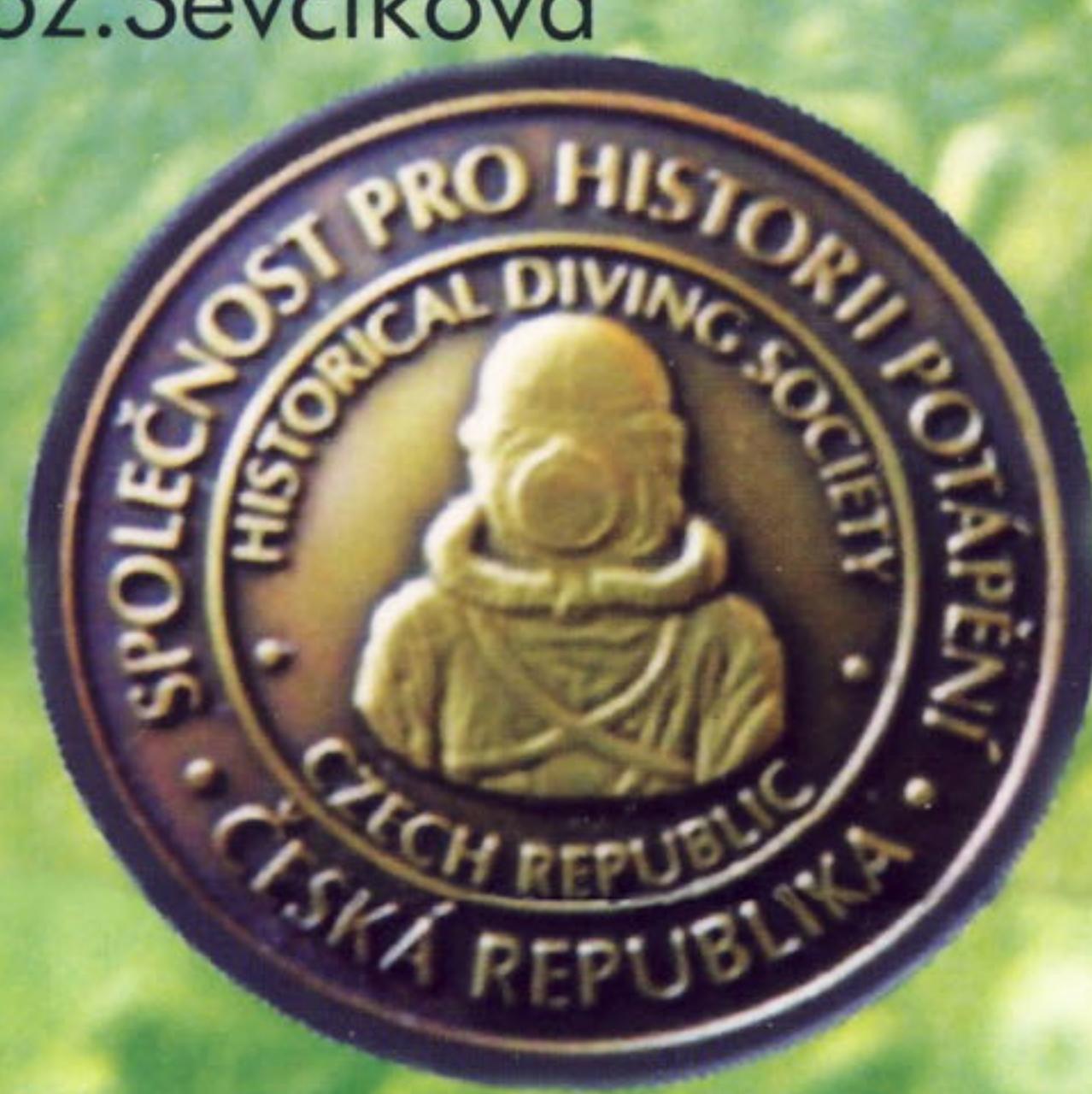

Společnost pro historii potápění - Česká republika

Co všechno neodnesl čas...

Peter Áč
Igor Čech
Sestry Griewahnovy
Líba a Pavel Grossovi
Jan Jahns
Václav Kechner
Martin Kovář
Standa Kozel
Václav Kříž
Jan Kurdík
Pavel Labaj
Petr Landyš
Jan Liška
Jindřich Maťák
Zbigniew Nišponský
Jan A. Novák
František Novomeský
Bratři Pátí
Karel Pryczek
Václav Rott
Tibor Sasvári
David Skoumal
Vojtech Sláčik
František Soukup
Roman Soukup
Lubomír Strnad
Milan Sucháň
Jaromír Suchoň
Helena Šafránková roz. Ševčíková
Jiří Trpík
Zdeněk Voňka
Antonín Vrána
Zdeněk Vrba
Jiří Vysín

II.

OBSAH

Úvodní slovo.....	2
Peter Áč.....	4
Igor Čech.....	28
Sestry Griewahnovy.....	40
Memoriál Jirky Trpíka- Bořená Hora 2016.....	41
Líba a Pavel Grossovi.....	42
Jan Jahns.....	54
Václav Kechner.....	64
Martin Kovář.....	72
Standa Kozel.....	84
Václav Kříž.....	90
Jan Kurdík.....	100
Pavel Labaj.....	108
Petr Landyš.....	116
Jan Liška.....	125
Jindřich Maťák.....	135
Zbigniew Nišponský.....	140
Jan A. Novák.....	149
František Novomeský.....	160
Bratři Pátí (Jan a Petr).....	164
Karel Pryczek.....	174
Václav Rott.....	184
Tibor Sasvári.....	194
David Skoumal.....	208
Novoročenky z archivu Jaroslava Schejbala.....	223
Vojtech Sláčik.....	224
František Soukup.....	230
Roman Soukup.....	260
Lubomír Strnad.....	264
Milan Sucháň.....	282
Jaromír Suchoň.....	299
Helena Šafránková, roz. Ševčíková.....	308
Jirka Trpík.....	324
Zdeněk Voňka.....	334
Tono Vrána.....	342
Zdeněk Vrba.....	356
Jirka Vyšín.....	362
Novoročenky z archivu Jaroslava Schejbala.....	384

Vážení čtenáři,

dostává se Vám do ruky kniha, která vznikla snažením mnoha lidí. Otcem myšlenky této knihy je Josef Jan Dvořáček, slovy indiánského náčelníka Velký Velký Pepa. Poté, co se mu podařilo vydat jeho knihu „Historie potápění v Českých zemích a na Slovensku“, která je především faktografická, ujal se myšlenky uspořádat a vyloudit ze členů Společnosti pro historii potápění (zkráceně HDS) jejich vzpomínání a fotodokumentaci, týkající se počátků potápění, jak si je tito pamětníci uchovali v paměti a ve svých archivech či případně archivech svých kamarádů. Zásluhou tohoto počinu vysla v roce 2014 kniha 27 spoluautorů - členů HDS „Co všechno neodnesl čas...“, kde jsem se stal díky svému členství v HDS taktéž spoluautorem, i když patrně jedním z nejmladších. Následně vznikla diskuse o tom, že je škoda, že se do této knihy někteří z členů nedostali. Je nutno zdůraznit, že neúčast na této knize vzpomínek byla způsobena především jejich vlastní liknavostí a neochotou dodat Pepovi Dvořáčkovi v jím určeném čase (samozřejmě včetně následné dodatečné lhůty) potřebné materiály a fotografie. Přišlo mi to jako velká škoda, že jsme byli ochuzeni o jejich vzpomínky, a pojal jsem tedy zase já neprozretelně nápad, že se ujmu pokračování této knihy a že zkusím kromě těchto opozdilců oslovit i další významné potápěče, nečleny našeho spolku HDSky.

A jak to vlastně začalo? E-mailem všem, všem, všem dne 26. 11. 2014:

HDS připravuje další rozšířené vydání knihy „Co všechno neodnesl čas...“. VÝZVA:

*Dobrý den, milí potápěčové či spolupotápěčové,
skutečně jsem se ujal dalšího dílu a pokračování knihy, neb Pepa „Dobrotivý“ Dvořáček se zdál být znaven okolnostmi při závěrečném finiši před a s vydáním knihy „Co neodnesl čas...“. Jsa částečně mlád, resp. mladší než Pepova tělesná schránka (o jeho duši nelze pochybovat, že překypuje stále entuziasmem nejvyšším), udělal jsem tu neprozretelnost, že jsem se přihlásil do role protivného potížisty. Neb některé z Vás veteránů sice znám z doslechu, ale osobně nikoliv, některé znám osobně, ale oni se na mě již nepamatují, tak se snažím roztrousit tuto informaci mezi osobnosti potápěčského světa, aby se někdo necítil dotčen, že nebyl zahrnut do seznamu oslovených. Rád bych Vás tímto požádal o předání mého kontaktu osobám znalých poměrů potápěčství českého, moravského i slovenského. Pardon, případně i maďarského, nesmím zapomínat na národnostní menšiny, ale on už mi to stejně někdo spočítá a vyčte, že jsem na někoho zapomněl. Cílem knihy je zachytit na papír a zdokumentovat, nejlépe nějakou čtivou a poutavou formou a hlavně fotografiemi, začátky potápění v naší společné republice ještě před rozdělením, a čím dále budete sahat do minulosti, tím lépe. Nejlépe je to představit fotografiemi a ty doplnit nějakým příběhem, který zaujmeme.*

Zkuste si odpovědět na pár jednoduchých otázek:

- 1) Jak jsem se dostal k potápění?
- 2) Kdo mě k potápění přivedl či byl mým vzorem?
- 3) Kde jsem se poprvé potápel a s kým?
- 4) S čím jsem se začínal potápět?
- 5) Potápel jsem se jako sólista nebo jsem byl členem nějakého klubu?
- 6) Jaká byla nejhumornější příhoda z potápění?
- 7) Které potápěčské disciplíny jsem si vyzkoušel?
- 8) Byl jsem členem nějaké skupiny pracovního potápění?
- 9) Účastnil jsem se nějakých soutěží sportovních či festivalů?
- 10) Dosáhl jsem nějakých výsledků na poli národním či mezinárodním?
- 11) Kolik dalších lidí jsem přitáhnul k potápění či vyškolil?
- 12) Kde všude jsem se potápel a kde to bylo nejlepší?

To by asi stačilo, dále Vás nebudu unavovat a školit, neb nebudeme nosit dříví do lesa.

Tímto bych Vás rád požádal, abyste si své zážitky a hlavně fotodokumentaci nenechali pro sebe a postoupili je prostřednictvím naší společné knihy budoucím generacím či kamarádům pro zpříjemnění dlouhých zimních večerů.

Uzávěrku pro sběr podkladů jsme si určili na 28. února 2015. Zdá se to být daleko, ale čas běží neúprosně, a jak řekl Pepa, nám starším čím dál rychleji. Držím Vám palce pro správné rozhodnutí a hlavně při hledání těch nejzajímavějších snímků a příběhů pro naši společnou knihu. Oproti vydání 1. dílu knihy máte výhodu v tom, že máte možnost se seznámit s výtvory Vašich kolegů a můžete na ně navázat nebo je doplnit či je předstihnout v dodání lepších fotografií, humornějších a zajímavějších příběhů. Ještě jednou, mějte se fajn a na Vaši odpověď se těší Mirek Netrefa

PS: Vaši odpověď, zda se hodláte zúčastnit této akce jako spoluautoři, očekávám co nejdříve a následně se pokusíme společně vytvořit další díl knihy „Co neodnesl čas“.

Zprvu jednoduchý úkol postupně přerostl v přesvědčovací anabázi s mnoha veterány, z nichž někteří na moje e-maily či telefonáty nereagovali vůbec, možná že někteří je skutečně neobdrželi či se na mě po příslibech spolupráce stejně vykašlali nebo se jako malí kluci i holky na něco vymlouvají dodnes. Postupem času se podařilo přes kontakty dalších kamarádů sehnat i příspěvky veteránů, se kterými jsem neměl čest se osobně potkat ani potápět, a naše kontakty byly tedy pouze v písemné formě, což v mnoha případech nebylo rozhodující. Bohužel musím konstatovat zprávu z nejsmutnějších, že dva ze spoluautorů se konečného vydání knihy nedožili, což mě bohužel bude strašit do konce mých dnů, ale takový je už život. Doufám, že se na mě hoší z nebeských výšin či lépe nekonečných hlubin koukají bez zloby či výčitek a že mi již odpustili. Naděje, jak se říká, umírá poslední.

Z několikaměsíční akce se stal úkol dlouhodobý a dnes po dvou letech jsem se dostal do polohy možná opačné, že někteří zájemci o účast na projektu byli odmítnuti nebo posunuti do případného dalšího dílu. Bylo to částečně způsobeno i delší prodlevou v dodávání podkladů, kdy jsme naopak s některými spoluaktéry došli k myšlence zařadit do knihy i vzpomínky na naše kamarády, kteří nás již opustili, že bychom jim tímto způsobem vzdali hold a zároveň obohatili knihu i o jejich fotografie a vzpomínání na ně. Zvláště u Jirky Trpíka, který stál u zrodu HDSky, se to jevilo jako příjemná a neoddiskutovatelná povinnost.

Rád bych touto cestou poděkoval všem, kteří se mi po dobu shánění podkladů snažili být nápomocni při nahánění jednotlivých autorů. Nejvíce asi Vaškovi Křížovi za pomoc či spíše vytvoření některých příspěvků za pár méně psavých kamarádů i za zajištění podkladů za veterány ve věčných lovištích, dále Pepovi Dvořáčkovi za nahánění potápěčů zvláště ze Slovenska a pomoc a rady při zajištění tiskárny, Dušanovi Šuránumu za přispění k tvorbě některých příspěvků a dodání fotografií ze svého archivu, Radkovi Skramoušskému za jeho fotky z vlastního archivu a mnoha dalším za nezíštnou pomoc jako například Oldovi Lukšovi, Jardovi Klepalovi a Jindrovi Reichmannovi. Dále musím poděkovat Kubovi Kráčmarovi za pomoc při skenování většiny fotografií a diapozitivů a redakci a grafické úpravě jednotlivých článků a své dceři Aničce, která převzala letos v lednu Kubovu náročnou práci po jeho odjezdu na roční angažmá v Kanadě. Dále mé milované manželce Saše, která mě nechala věnovat se dva roky ve volných chvílích bohulibé činnosti shánění materiálů, tvorbě příspěvků a koordinování všech prací, a v neposlední řadě i všem veteránům, kteří mě neposlali do bažin a udělali si čas na vzpomínání a přehrabování se v archivu svých fotek a tvorbu svého vlastního příspěvku.

Věřím, že výsledek mého snažení se bude veteránům potápění líbit jako vzpomínka na časy dávno minulé, také že přispěje k obohacení znalostí dnešní nastupující nové generace potápěčů, která to má sice na jednu stranu daleko jednodušší, ale z mého osobního pohledu přišla o překrásné a nezapomenutelné okamžiky objevování doposud nepoznaného i překonávání nástrah minulého režimu, jenž v mnoha případech nebyl netradičně či přímo exoticky smýšlejícím lidem nápomocen a spíše jim házel klacky pod nohy. Tyto překážky však ještě tím více utvrdily mnohá přátelství potápěčů, která trvají až dodnes.

Věnováno všem přátelům od vody i z pod vody se srdcem na dlani a s otevřenou náručí a to i těm, kteří si tuto knihu již bohužel nepřečtou.

V Chýni dne 28. listopadu 2016

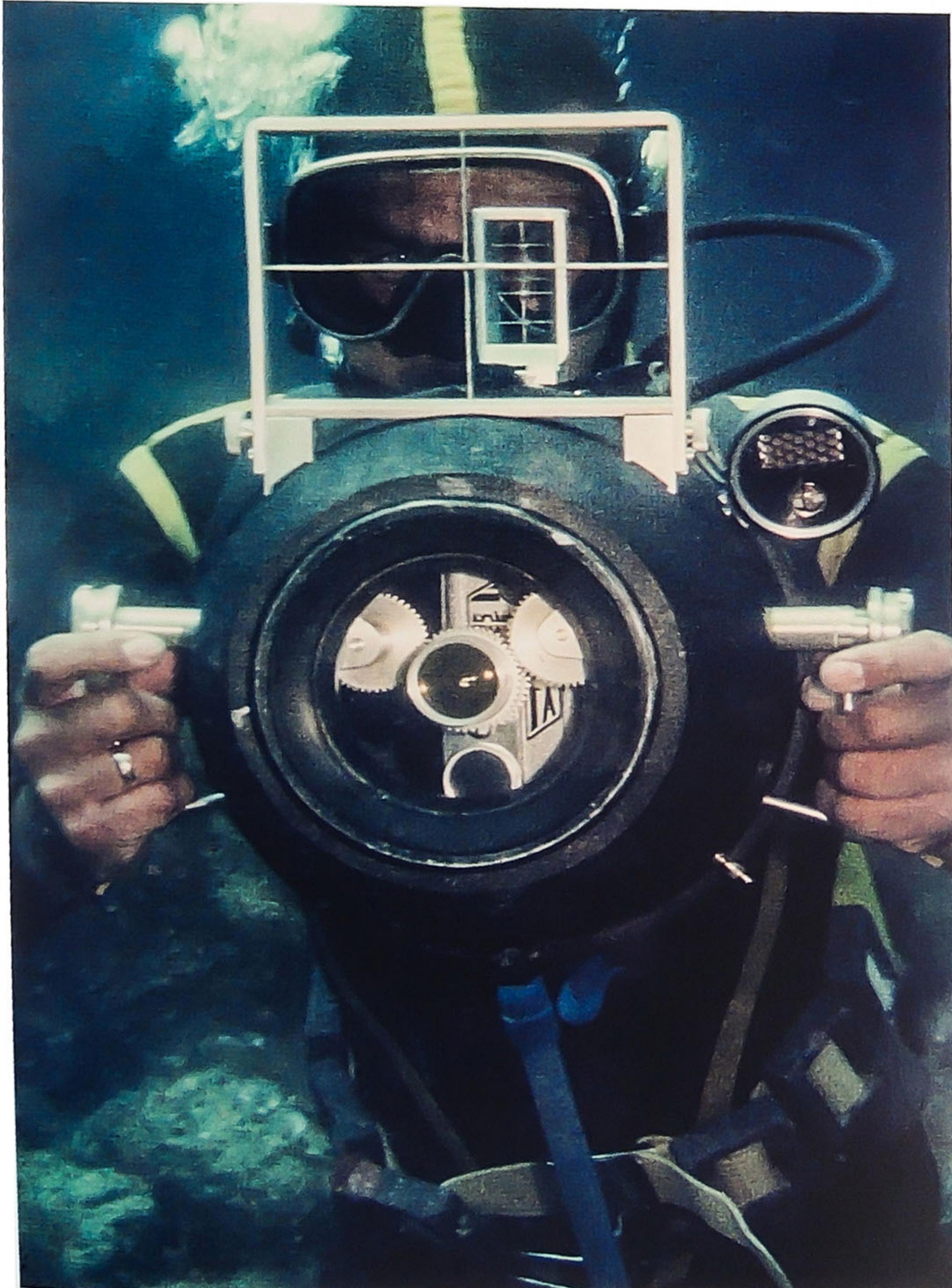
Mirek Netrefa

Fotografovanie s Flexaretom bolo náročné. Peter Áč v roku 1965.

fľaške na vyrovňávacom prístroji. S hĺbkou narastajúci tlak vytrhol membránu z regulátora a katastrofa bola dokonaná.

Prelomom vo fotografickom snažení bolo uvedenie kinofilmovej zrkadlovky z východného Nemecka EXA Ia na trh. Výborný konštruktér Milan Mouca vyvinul a zhotobil vodotesný obal pre potreby slovensko-kubánskej expedície. Bol svojou konštrukciou nadčasový a v podstate iba s drobnými modifikáciami ho kopírujú aj dnešné púzdra na aparáty.

Michal Dérer filmuje s kamerou Admira elektrik 16 mm v obale skonštruovanom Milanom Moucom, (1964).

Sáša Ivan s obalom na Exu Ha s vakuobleskom na žiarovečky, (1967).

miniatúrny aqualung za účelom vyrovnania tlaku v obale pri používaní v hĺbke, som si na pomerne objemné púzdro namontoval podobné zariadenie. Celkom dobre to fungovalo. Až raz sa to stalo. Zostúpil som s ním k vraku na Pelješaci, ale v hĺbke 30 m obal nezvyčajne oťažel. Pohľad cez predný zorník neveštil nič dobré. Posledná bublina vzduchu pod sklom pôsobila ako libela. Prerušil som ponor, vylial vodu a v nádeji, že zachrám pre mňa vtedy drahocenný prístroj, som zakúpil dva litre rakije. Niekoľko mi poradil, že lieh prenikne aj do uzávierky a zamedzí korózii. Nefungovalo to. Radšej som tú rakiju mal vypiť. Flexaretku som musel zahodiť. Až na hladine som zistil, že som zabudol otvoriť ventil na malej

Časem se všechno změnilo. Maledivci stihli palácovou revoluci, takže jsme už nemohli navštívit ministra zdravotnictví, ke kterému nás doporučil jeho spolužák, doktor Watson v Colombo, a také se jim potopila jediná velká dopravní loď „Maledive Victory“. A nakonec je převálcovali turisté.

Potom začalo moje třetí ponorkové období. To první, to byly ty modely „Nautila“, to druhé mě raflo na vysoké škole, ale zůstalo prozatím jen ve stádiu návrhů a studií. A do toho třetího jsem spadl, ani nevím jak.

Potkal jsem ve Švýcarsku krajana

Jardu Kohouta. Byl předtím v Austrálii, kde si čuchl k potápění. Po několika pivech z něho vylezlo, že by hrozně rád bastlil na takové „Pidi ponorce“. No, ani to dlouho netrvalo a už jsme byli v plné práci.

Představa byla jasná: Ponorka pro výzkum a práce pod vodou, do hloubek několika set metrů, která je finančně dostupná a konstrukčně jednodušší než standart, je minimálních rozměrů a s minimální potřebou údržby. Museli jsme nejprve vyvinout zcela nové komponenty. Stavební skupiny ponorek, popsané v literatuře, se pro stroj, vážící i s pilotem pouhých 750 kilo, nehodily. Taková práce potřebuje čas, nové nápady, spousty zkoušek a je provázena také neúspěchy. Potom se dělá všechno znova, až to nakonec klape.

Našimi ponorkovými doky v Remigenu ve Švýcarsku byla stará kovárna, vybavená buchary „Ajax“ a několika lisy. Najemnou práci se moc nehodila.

Tyto dvě ponorky jsme stihli vyrobit za 6 měsíců, včetně konstrukce dvoumístné GEO. Rozdělili jsme práci poddodavatelům, a dělali jen montáž a testovali podsestavy.

